

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr
 Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.
 Zésiratok nem adatnak vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilttérben minden garmond sor díja 20 kr.

Z E M P L É N.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HIRDETÉSI DÍJ:
 hivatalos hirdetéseknel:
 Minden egyes szó után 1 kr.
 Azonfelül bélyeg 30 kr.
 Kiemelt, diszkrét s körzettel ellátott hirdetésekért terméérték szerint, minden centimeter után 3 kr. számítottatik.
 Állandó hirdetéseknel kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetéseket a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

Az iskolai takarékpénztárakról.

Az emberi élet úgy van berendezve, hogy annak gyermekora vidám és minden gondtól ment. Ifjusága munkának van szentelve, s átmenetet képez a gondteljes férfikorba; ettől kezdve a testi és szellemi élet gyöngülésével küzd, hogy ezen küzdelemben elvesztve életkedvét, minden félelem nélkül fogadja a halált. — Mondjuk rá, hogy bölcs elrendezés. —

Ámde az ember szeret mindig okosabb lenni a természetnél, s minduntalan beavatkozik annak dolgaiba; profán kezeivel fel tudja a legszebb rendet, hogy utóvégre is beismerje cselekedetének bárgyuságát. Így mai napig, látván a társadalomban lábrakapott szertelen pazarlást, s az ebből folyó undok corruptiót, ennek a jövőben úgy akarja utját állni, ha a gyermekekkel megkedvelteti a takarékoságot. E végett iskolai takarékpénztárakat (!) alkot, oda berakatja velök azon pénzt, a mely tulajdonképen nem is az övék. Az eszme tekintélyes, gondolkodó emberektől jöven: csakhamar életet nyert. Mi, kik az itéletalkotásban nem adjuk fel önállóságunkat senki emberfiának s kik nem szoktunk semmiben sem Göthe szavai szerint „mesterek” szavára esküdni, elmondjuk ezen tekintélyes emberek daczára is ezen intézmény elleni érveinket. Nem vindikálunk szavunknak valami nagy erőt, csakis az egyoldalul megvilágított eszmének akarunk árnyékára rámutatni.

Az emberi természetben fekszik, hogy csak azt becsüli, melynek megszerzése rá nézve szorgalom és fáradsággal jár. Ilyen a mondott esetben bármiféle vagyon, ilyen forgalmi cikkeknek értékmérője: a pénz is. Ami nem munkának eredménye, nem sokba vétetik. Ezért játszik apja pénzével oly könnyelműen az ifjú, ezért mennek oly hamar

tönkre azok, kik valamely birtokba csak amugy „becseppentek.” Ha már most ezen kétségkívül igaz itéletet a gyermekre alkalmazzuk: ki kell mondanunk, hogy ő sem becsüli azon pénzt, melyet évenként a takarékpénztárakba betesz, egyszerűen azért, mert annak megszerzése reá nézve semmi fáradsággal nem jár

A demokratia időszakát éljük. Politikai jogok élvezetében minden ember egyenlő. Társadalmi tekintetben pedig oly válaszfal létezik az egyes osztályok között, mint talán soha. Akinek egygyel több gomb van ruháján, jogzime van reá, hogy magasabban hordhatja fejét. A társadalmi rétegeknek illetén éles ellentéte szüli aztán a legaljasabb szenvedélyeket: az alsóbbak részéről a gyűlöletet és irigykedést, a felsőbbek részéről az üres pöffeszkedést. Rettentő baj ez, mely még sokáig fogja kinozni lidércnyomásával az emberiséget.

Az iskolának lenne a feladata, hogy ezen ürnek az egyes osztályok közötti betöltését előkészítse. A takarékpénztárak behozatala ezt nem hogy előbbre vinné, sőt inkább hátráltatja. Mert kérdem én, nem fogja-e magasabban hordani fejét azon gyermek, kinek takarékpénztári könyve betétekben gazdagabb, mint az, aki plane nem képes abba semmit tenni? Aki a gyermeki lelket ismeri, igazat fog nekünk adni. És valjon nem szül e ez a szegényebbekben gyűlöletet és irigykedést a jobb módúak iránt? Valjon nem keseredik-e el saját tehetetlen állapota miatt? Mindezek oly kérdések, melyek méltán aggodalmat kelthetnek, az iskolai takarékpénztárak életrevalósága felett.

A jellem tulajdonképen nem egyéb, mint egy megszokott irányu cselekvés, mely természetesen lehet jó, avagy rossz. Aki minden körülmények között lelkiismertének szózatára hallgat jellemes, akinél csak az érdek

határoz, jellemtelen. A gyermeknél még nincs sem egyik, sem másik kifejlődve. Ezt csak a tapasztalat és életkor hozza meg. Így tehát ő minduntalan másféleképen cselekszik, vagyis jelleme ingatag. De a gyermek érdeke kívánja, hogy neki betevő pénze legyen, nem lévén: szüleitől lop.

Az iskola célja jellemes embereket nevelni. Miután pedig már t. i. a mi felfogásunk szerint, a takarékpénztári intézmény a gyermeki kebelben önzést, gyűlöletet, irigykedést, elkeseredést, pöffeszkedést és más undok szenvedélyeket szül, és így az iskola céljával merőben ellentétes karaktereket fejleszt, annak kebelébe be nem fogadható.

De különben a gyermekora is ellent mond ennek. Az ő élete mint fentebb említettök, vidám és minden gondtól ment. Őt ettől elvonni s idő előtt kapzsi speculációra erőszakolni, kevés humanitásra s még kevesebb paedagogiai tapintatra mutat.

A gyermek takarékosági hajlamainak ápolására van nekünk azonban ennél sokkal termékenyebb és célravezetőbb eszménk, a szülék példaadása. A gyermek utánozva szüleit szokásban, életmódban és erkölcsben. Ezért a szülék példányszerű magaviselete mindenben a legjobb képzőeszköz. Legyenek ők azért ruházatban, háztartásban és napi szükségleteik kielégítésében takarékosak és rendszeretők. Ez önként át fog menni a gyermek vérébe is. Ezen képzőeszköz — mert természetes — sokkal célravezetőbb, mint az iskolai takarékpénztár, mely nem egyéb, mint a gyermekek lelkének valóságos mérgezője és elrontója.

Szabó Kálmán.

A házi-ipar Zemplénben.

Ez az ország ugyancsak bőven van saturálva honböldögítő eszmékkel, melyek azonban vagy igen vézna, sovány testet öltenek magokra, vagy

Szász Károlyt most is hajlandó vagyok védeni. Igaz a mit a mai per te s tu-skodó barátságáról irsz, de Károly más ember. Fatum: hogy egyszer sem találkozhattatok.

No hiszen kedves Miklósom! ha te a Vass Gyula tudósítása s diagnosisa építész, hogyan léteimet illetőleg; akkor nekem semmi szavam sincs az egész dologhoz. Ó derék, becsületes, jó fiú és barát, de hogyan kívánod egy egészséges embertől, hogy beteg ember belső szenvedéséről híven referáljon?! Furcsa: hogy te az ő jól megfigyeléséről beszélsz. De hagyjuk ezt. Jól vagyok, kutya bajom! Én egy kicsit jobban értem és érzem, midőn te családai bajodról, a tiéd szenvedéséről beszélsz. Nyomorult féreg az ember, legjobb akarattal, legőszintébb szeretetünkkel se könnyíthetünk egymás baján.

Most — kifáradtam — Isten veled, veletek!
 Hanva, 1866. okt. 29.

őszinte barátod
 Tompa Mihály.

Erdélyi János levele Szemere Miklóshoz.

Édes barátom!

Leveledre egész sorozatát a tényeknek kell előszámálnom. Igen, mi megfogjuk ülni a Kazinczy ünnepét, megüljük, de egyszerűen, pusztaán az iskolai ifjuságra szorítkozva. Elmondom, hogyan jutottunk ide. Zsarnay most rektor és jól megjegyzed ma-holnap egy év óta m. akadémiai tag. Ő úgy is mint rektor, úgy is mint tag, legbuzgóbb sürgetője volt az ünnep megtartásának s nem vártunk egyebet, mint az ifjuság

Tompa Mihály levele Szemere Miklóshoz.

Kedves barátom!

Vettem soraidat s válaszolok.

Hogy leveleink kölcsönös kicserélésére rá nem állsz: azt igen fájjalom, de erőszakkal el nem vehetem tőled.

Jóakaratu, egészen tiszta lélekből származott azon gyanúsításod: hogy épen e megtagadás által akarnék valami dicsőséget s méltánylatot: édes Miklósom nem illik rám s nem érdemlem azt. Hibázol: hogy szavaimat magyarázd; az én állapotomra jutott embernek mindig igazsága van már, ha objective nem, subjective bizonyosan.

Nekem visszatetszik azon gondolat: hogy ama Culipendium-csomó valaha nyilvánosság elé juthat. Remélem: elhiszed, hogy ezen érzést sem nem affectálnom, sem nem hazudnom, hanem lelkem szerint érzem. Minden theoria ostobaság; minden okoskodás füst és pára előttem, saját érzésem ellenében.

Kár volna itt az életről, az irodalmi hírről, méltánylatról, emlékezetéről beszélnem. Én tudom mit tartok mindezekről s ez elég.

Hogy az akadémiai tagságról leköszöntél: nem tudok rá mit mondani. Persze ostobaság az egész beköszöntési história; sőt az a tiszteleti, rendes és levelező tagsági különbség is.

A juhász költő csakugyan Hogg mint irod. James Hogg ettricki juhász. Más is volt egy kosárkötő Miller Tamás. Szegény Szemere Bertalan! Hja barátom az a kin az életben: hogy nem akkor halunk meg, mikor meghalunk!

T Á R C S A.

Szemere-hagyományok.

Egy hölgy emlékkönyvébe.

Ki lapot küld, — akit én nem ismertem, s ki engem nem ismert.

ROZZÁM szép nő vajjon mi érzélem vezet?
 Hiszen hol nincsen mult, ott nincs emlékezet!
 S létem eddig neked egy siró esti szél,
 Melyet hallsz de nem látsz, bár az körülédél.
 S mégis szép zöldfádnak e hullt levelére*)
 Örömmel jegyzem föl nevem három tagját,
 Most bár kicsiny, de a napnak lánghévére
 Egykor tán kiforjra domborubban magát;
 S a sok nevek közül ha föltekint reád
 Nem fogsz pirulni,
 Nem fogsz borulni,
 Ismeretlen neve sem kéjt, sem but nem ad.

Mert vágy nem köt hozzám, nem köt emlékezet
 S egykor ha utad siromhoz vezet,
 S nevemre hull szemed,
 Csak akkor kérdezed:
 „Ó volt ez, s ki volt ő?”

1840. ápril. Pest.

Szemere Bertalan.

*) Faszinü lap volt.

Mai számunkhoz egy fél iv melléklet van csatolva.

a legtöbb esetben semmiyet. Facta loquuntur. A kezdeményezés dicsőségével torkig vagyunk, de ernyedetlen kitartásra, a kivétel nehézségeinek legyőzésére a realis anglus, vagy a hozentrágeres német természetét kellene elkölcsönöznünk. Azok aztán legények a gáton, ha már egyszer bekapnak valamibe, be is végzik, mintha attól függne birodalmuk sorsa.

Ha egészséges az eszme, életrevaló a terv, s a kivétel lehetséges, akár kitől eredt, keresztül viszik, legyen az hazai vagy privát érdek.

Nálunk pedig csak csirázik minden, mitől a virágzás tisztességes távolban van még. Lázzal kezdünk, a doktorok állítása szerint pedig a láz után gyengeség következik. A természetben egyébiránt mindenütt meg van a visszahatás.

Amint az intező körök nagy nehezen ráadták magukat, hogy a kárpátaljai nép nyomorát s enyészését egyszer már észrevegyék, kezdtek gondoskodni eszközökről, melyekkel a bajon segítsenek. S dicséretökre legyen mondva, egész buzgalommal felölték a házi-ipar széles körbeni kötelező terjesztésének üdvös eszméjét, melynek életrevalóságát mindenki melegen üdvözölte, égető szükségét s mint a nép jóléte előmozdításának egyik hatalmas factorát, készségesen elismerte.

Pár évvel ezelőtt meg is indult a mozgalom, szolgabíró, tanfelügyelő válva neki láttak. Mindnyájan buzgólkodtunk s egy valóságos statistikát állítottunk össze, mely vidék vagy pláne község, a házi-ipar melyik ágának fejlesztésére a legalkalmasabb.

Homonnán különösen nagy rakás volt a lelkesedéstől s még mai napig is maradt belőle.

Már meg voltunk győződve, hogy felvidéki népünk ezentúl nem fogja a telet medve módjára átaludni, vagy a háromévszak igyekezetének gyümölcsét pusztá unalomból korcsmákban elharcosolni s véltük, hogy minden községben sok lesz a forgács, furni, faragni fognak mindannyian. S ennek a hühónak mi lett az eredménye? Semmi. Parturnint montes, et nascitur ridiculus mus, de még az sem.

A rengetegek lakói, kik semmi egyebben csakis fában bővelkednek, most is mint azelőtt, erdélyi vagy mármaros oláhoktól, kik itt mondhatni állandó tanyát ütöttek veszik készpénzért a kenyérsütő teknőt, a rostát pedig Baligród vidéki lengyelektől, sőt az üdvös mozgalom után annyira haladtak a házi iparban, hogy még a fuzfa vesszéből közönségesen font burgonyás kosarakat is egy-két ember fonja a községbeliek részére.

Pedig, csak az tudja legjobban, ki e nép között él, mily hatalmas lendületet adna sorsának a házi-ipar, mily jövedelmi forrást nyitna meg ez számára, melyből kibugyogna a só ára, de még az évi portio is. Így pedig, hogy ezekre teljék, csekély marhaállományából csipeget, míg nem észreveszi magát, hogy nincs miből csipegetni s kész a koldus, mert a felvidéki ember annyit vet, amennyit megesszik, a legjobb esetben; nem keres, mert nincs sem mód, sem alkalom. Mindene tehát a marha. Erre támaszkodik, ez a fentartója.

A házi-ipar terjedése a népnek nemcsak további tengését biztosítaná, de talán a jólétnek bizonyos fokát is.

Tapasztalat hiányon alapuló igazságtalan szemrehányás az, hogy a papok s tanítók indifferens magatartásán mulik az egész s hogy az e téren szorgos buzgólkodásuk privátim is megte-

összejövetelét, mert jól tudod, hogy okt. 27-én nincs Patakon iskola. Majd jött az egyházmegyei gyűlés nov. 8-án, az egyházkerületi 15-én, ezek által is levén elfoglalva egy némelyikünk, halasztottuk, de az iskola szék nevezett ki bizottmányi program készítésére: engem és Finkey Pált. Mi beadók a programot, melyben a rektorra tervezzük a megnyitást és bezárást, Csomára mint irodalom tanárára az emlékbeszéd mondását s így tovább valami 5-6 pontban. Ezen közben kapunk egy hivatalos levelet Kassáról, melyben az igazgatóságnak meghagyatik, hogyha valamelyik tanár netalán idéztetnék, ne akadályozza, de sőt helyettesítéséről gondoskodjék. Ehez jó még, hogy elébb már Pálkövit a kézmárki jegyzőkönyv kinyomatásáért elítélték, Hegedűst a nov. 8-án tartott egyházmegyei gyűlés jegyzőkönyveért megmotozták. Nosza erre az én Zsarnaym, mint a ki egyházkerületi jegyző, megjéjed, felhököt lát a tiszta égen és kezd a Kazinczy-ünnep szóbahozásakor ürügyet keresni, hogy magát mindenből kivonhassa; hogy reá, mint rektorra ez semmiképp nem tartozik, hogy Kazinczy nem alapító (!), hogy ő azt sem tudja Patakon lesz-e akkor (értvén, hogy elfogják, elviszik Kassára); ekkor neki kezd Csoma is a maga zofizikus beszédeivel, hogy ez csak pusztá szépirodalmi ünnep, melyben a tanároknak semmi tetteles részvéte nem lehet; ők fognak örülni, de beszédet nem mondanak, különösen bevallotta — nagy restsége miatt — hogy ő nem ismeri úgy Kazinczyt — irodalomtanár létére, miszerint méltó beszédet írni képes volna és így bevallotta képtelenségét, lerázta a beszéd-

remné az óhajtott sikert. Többen ezek közül valóságos szenvedélyvel próbálkoztak meg vele s minden igyekezetüket arra fordították, hogy megkedveltessék a néppel a furás faragást, de fáradaimnak igen silány, több helyütt semmi jutalma sem volt. Mert a felvidéki nép műveletlen s vad, mint évszázadokkal ezelőtt volt s mint ilyen nagy hajlammal bír a lustaságra, henyélésre, a stabilismust pedig mindennekfelett becsben tartja. Mit is babrálna ő egy kanál faragásával fél napig, ha azt neki az oláh két krajczárért megcsinálja.

A házi-ipart itt társadalmi uton nem honosítjuk meg, ez csak a kormány kezdeményezésére vár. Népünk nem szereti saját akaratát érvényesíteni, a rabvonást nem tűrte le róla a szabadság szelleme, a kényszernek igen szívesen enged, sőt csakis annak.

De ide is, mint mindenhová, szükséges a nervus rerum gerendárum, a pénz, melyből 4 községenkint egy ipar-iskola volna felállítandó általános kötelezettséggel.

Csak egy pesti palota árán mennyi ember és hány nemzedék sorsát lehetne megjavítani. Hát bizony a szépítgetések, czifrázkodások helyett inkább ilyen üdvös s a hon javát hatalmasan előmozdító ügyekre fordítatnék a pénz. Mert először a szükséges s csak utána következik a szép.

B. Mihály.

A vörös-kereszt-egylet helybeli fiókjának közgyűléséről.

Folyó hó 15-ik napján a helybeli vörös-kereszt-egylet fiókja ez évi közgyűlését megtartván, a választmány újból való választása megajtetett; mely alkalommal Chyzer Kornél tr. elnök, Ambrózy Nándorné társ-elnök, Siegmeth Károly alelnök-pénztárnokká, Dókus Gyula gazdává, Wolfgruber István jegyzővé és Liszy Ede. Kolozs Manó, Würda József, Ambruss Sándor, Hunyor Sándor, Nemes Lajos, Dókus Gyuláné, Kellner Józsefné, Siegmeth Károlyné, Major Istvánné, Chyzer Kornélné, Kún Frigyesné, Barna Bertalanné, Kolozs Manóné, Vályi Istvánné, Viczmány Ödönné, Szerviczky Ödönné, Lácza Elek, Farkas Lajosné, Matolay Etelné, Wolfgruber Istvánné, Szunyoghy Dezsóné választmányi tagokká lettek megválasztva.

Ez alkalommal a közgyűlés a Győr városi és vidéki árviz károsultak részére 21 frt segélyt szavazott meg és határozott, mikép az egylet női osztálya a főczél szemelött tartása mellett a S.-a. Ujhely városi társadalmi terén fölmerülő jótékonykezélu irányban teljes erejéből kitelhetőleg közreműködni fog s amint halljuk első irányban is a már égető szükségé vált árvaház fölállításának kérdése mellett óhajtatott állást foglalni. Hogy azonban e téren hatásosan működhessék a s.-a.-ujhelyi hölgy-közönség ismert szíves támogatására leendő szüksége, miéris első sorban a választmányi tagok közt, a rendes tagok szaporítása céljából gyűjtőivek fognak szétküldetni, azon reményben, hogy a csekély 1 frt évi díj nem riasztandja vissza mindazon nemeskeblű hölgyeket, kik eddig is a legnagyobb áldozatot örömmel huzztak meg, hogy szenvedő és szűkölködő embertársaikon bármiképen is segíthessenek. Csak egyesített erővel és kitartó

írás terhé, devalválván Zsarnay kedves kollégájával — a ki rektor — a nemzeti ünnepet szépirodalmi vá s tudományosan mutogatja, hogy ez így van jól, szent lélek Isten! Mily sok marhaság két professorban!

De az ünnepély meglesz, mikor: nem mondatom a napját, mert elébb haza kell jönni az éneklőkarnak, mely most oda van Nagy Lónyára, Lónyay János temetésére, vele értekezni, a kézületre időt engedni.

E szerint látod, hogy ez teljesen az ifjuság nemzeti ünnepe lesz, korántsem olyan, melyben iskola, város, kath. és protestáns egyiránt részt vehetne; mert ha mi professzorok sem birtunk egyesülni, hogyan hozzunk egy kálap alá annyiféle embert! Láthatod, hogy Kazinczy Ferencz gyermekeinek sem szólhatunk, mert itt nem lesz semmi egyéb egy oratoriumi ünnepecskénél a devalvatio miatt.

Igen szívesen vesszük pedig, ha te, az ifjuság barátja, magad is örök ifju, részt fogsz venni tetteleg, azon dolgozattal, verssel és jelenléteddel is.

Én úgy gondolom jövő hét szombatján délelőtt lesz az ünnepély. Megnyitom s bezárom én; olvas: Fuló Mihály dicsbeszédet, többen — te is adsz — verset, lesz ének háromszor; s az egésznek vége!

Látod barátom, ez a dolgok állása! Mily rettentő sok ostobaság, félénkség, gyávaság lehetnek együtt okos fejekben.

Tisztelettel. Sárospatak, 1859. nov. 24.

barátod

Erdélyi János.

ügybuzgalommal lehet a legnemesebb czélt elérni s szívből kívánjuk, hogy jótékonyaságuk által a társadalmi megoldatlan kérdéseket sikeresen is oldhassák meg.

Levelezés.

Sárospatak, 1883. ápr. 18.

Tudomásul véve a magyar tanítók országos árvaháza, most felkarolt felségese eszméjét; hogy az ige mielőbb testté legyen, e szent ügyet mi sárospataki néptanítók is, azonnal magunkévá tevők s felekezeti különbség nélkül, mindnyájan egyesültünk oly czélból, hogy gyűjtést eszközölünk. De mielőtt azt elkezdhettük volna, a fel-dunai veszedelmes árviz bennünket más irányra terelt. Győrvidéki árviz által sujtott tanítótársaink felsegélyezésére összerakott filléreinket kevesnek találva: e czim alatt kezdtünk meg s végeztük be a gyűjtést remény feletti eredményel s valóban, ahova benyitánk, nem siketekhez szöltünk; mert a minden szép és nemes iránt annyira érdeklődő sárospataki értelmiség, mint mindig, úgy most is készséggel nyújtja a gyors segélyt a szenvedők nyomorának enyhítésére s a f. 1883. év febr. 9. postával, az Eötvös-alapokat rendező-bizottságok elnökségéhez, illetőleg annak pénztárnokához, e czélra a fel-dunai árviz által sujtott győrvidéki testvér-tanítótársaink felsegélyezésére 86 frt 60 krt tettünk át; a jöltevők névsorával, mely a néptanítók lapja 1883. márcz. 17. számában közölve is lett, de hibásan, mert amint az a mellékelt iven igen világosan írva is volt, e tekintélyes összeget nem Cs. P. egymaga, hanem a sárospataki összes tanítók gyűjtötték. Névszerint: Mészáros Gyula, Gérecz Károly, Darvas Károly, Plesa Ferencz, Schneider Jakab, Molnár János és Csécsi Pál, kik közül kettő rom. kath., egy g. kath., kettő ref., egy izraelita és egy községi tanító.

Az adakozók névsora:

Dessewffy Sándor apát esperes 5 frt, Sárospataki népbank 5 frt, Marikovszki Aranka 1 frt, Csécsi Pál s gyermekei 1 frt, Kapitány János 40 kr., Gérecz Károly 40 kr., Mészáros Gyula 40 kr., Darvas Károly 40 kr., Schneider Jakab 50 kr., Plesa Ferencz 50 kr., Molnár János 50 kr., Lehoczki József 40 kr., Säfer Győző 40 kr., Somsák Elek plébános 1 frt, Dr. Ballagi Géza 1 frt, Boros Gyula 40 kr., Neumann Péter 40 kr., Pazuha András 25 kr., Demcsák Mihály 40 kr., Ujhelyi Antonia 50 kr., Király Gyula 20 kr., Heimlich Mór 20 kr., Spekl János 20 kr., Klein Mihály 20 kr., Karácsonyi Jakab 20 kr., Szakácsi László 50 kr., Nagy Gabriella 8 kr., Csuka Gusztáv 20 kr., N. N. 20 kr., Kun Dániel 40 kr., Szakácsi Ede 20 kr., Moskovics Ignác 50 kr., Báró Vay Henrikné 1 frt, György-Jakab Ferencz 60 kr., Balog Károly 10 kr., Nagy Gáborné 20 kr., Vitkai N. 20 kr., Valaki 50 kr., Nemes Ferencz 1 frt, Eperjesi József 50 kr., Srötter Andrásné 10 kr., Both István 1 frt, Maklári Pap Miklós 50 kr., Dr. Lengyel Endre 1 frt, Szinnyei Gerzson 1 frt, Hartstein L. 50 kr., Vidder Ignác 15 kr., Gottsegen Dániel 60 kr., Rübner Jakab 70 kr., Wohl Abrahamné 50 kr., Kohn Mór 50 kr., Sreiber N. 50 kr., Feldmesser Izidor 40 kr., Róth Zsigmond 30 kr., Schwarcz Jakab 40 kr., Haaz Herman 20 kr., Hunvald Ignác 40 kr., Lebovics B. 40 kr., Moskovics Sámuel 50 kr., Weisz Salamon 45 kr., Fischer Sámuel 30 kr., ifj. Moskovics 30 kr., Schwarcz Mózes 8 kr., Burger Abrahamné 30 kr., Feldmesser Lázár 15 kr., Feldmann Mihály 35 kr., Vass Sándor 50 kr., Moskovics Herman 30 kr., Goldstein Mór 50 kr., Bloch Lipót 30 kr., Major István 20 kr., Liebermann Jakab 20 kr., Sonnenfeld Henrik 25 kr., Goldblatt Farkas 2 frt, Pollacsek 20 kr., Feldmesser P. 50 kr., Goldstein Irma 15 kr., Safir Salamon 20 kr., Krausz Miksa 50 kr., Vintner Abraham 20 kr., Wohl Aron 50 kr., Grünfeld Abraham 40 kr., Pollák A. 60 kr., Haaz Zsigmond 50 kr., Egy valaki 30 kr., Kiss Elek 1 frt, Fellegvár 40 kr., Bogyai Zsigmondné 1 frt, Jakobs Gusztáv 50 kr., Knóbel 50 kr., Horacsek 50 kr., Breneiszné 10 kr., ifj. Goldblatt 40 kr., Schulcz Sándor 1 frt, Zsidai József 1 frt, Matisz András 20 kr., Rác Benjámín 1 frt, Nagy Sándor 10 kr., Soltész János 10 kr., Szana Lőrincz 10 kr., Sárospatak város pénztára 1 frt, Tóth-Begy János 20 kr., Feldmesser Abraham 1 frt, Pavletics György 50 kr., Morvai Józsefné 20 kr., Kendecsi András 25 kr., Filep Károly 20 kr., W. L. 50 kr., Vég Bertalan 1 frt, Irgalmas nővérek 1 frt, Szivós Mihályné 50 kr., Reményi Vendel 50 kr., Klinger Istvánné 30 kr., Terhes Barna 1 frt, Radácsi György 1 frt, Kovács Sándor 1 frt, Hlavati Mihály 50 kr., özv. Teleki Istvánné 15 kr., ifj. Dzubai István 10 kr., Kérészy István 1 frt, Abaházi Istvánné 20 kr., özv. Beszterczei Istvánné 20 kr., Kézi Péterné 50 kr., Enczinger János 20 kr., Piti Miklós 20 kr., Lácza Lajos 40 kr., Molnár Lajos 1 frt, Zsoldos Benő 50 kr., Kapéri József 10 kr., Palcsó László 30 kr., Hegedüs Lászlóné 1 frt, J. R. 1 frt, Dr. Rick Gusztáv 1

Folytatás a mellékleten.

frt, Ulics András 40 kr., Nagy András 40 kr., Vay István 20 kr., Somosi Imre 20 kr., Fodor István 50 kr., Bakó Sándor 1 frt, Buza János 1 frt, Ujházi János 1 frt, Bőrös Sámuelné 1 frt, Orbán József 1 frt, Zsindely István 1 frt, Ujlaki István 50 kr., Nagy Gusztáv 1 frt, Trócsányi Bertalan 1 frt, Dr. Kun Zoltán 2 frt, Bacsonyi Lajos 50 kr. Dr. Szántó Gyula 50 kr., Egyenleg 9 kr.

Ezen 86 frt és 60 kr. tekintélyes összeg elküldése előtt egyikünk által azon kérdés vetett fel, nem jó lenne e azt megosztani oly formán, hogy annak egy részét az Eötvös-alap és magyar-tanítók országos árvaháza javára fordítanók? De erre nézve, nem rövid eszmecsere után is oda tereltünk, hogy küldessék az csak kizárólag azok számára, akiknek javára, ivünk homlokirata szerint, azt gyűjtöttük volt. E fölötti vitaközben, egyik jeles kartársunk azon indítványa fogadtatott el, hogy a magyar-tanítók országos árvaháza javára, mükedvelői szini-előadást rendezdünk, mely már megis történt s a mult szombaton „Szeget szeggel“ és „Férj egy órára“ című egy-egy felvonásos vígjátékok kerültek színre, mükedvelők közreműködése mellett. Ezen folyó 1883. ápril 7. telház előtt tartott jótékonycélú mükedvelői szini-előadásunk, szellemi oldalát tekintve, szakértők által elég sikerültnek mondatott s ha rendkívüli esetek közbe nem jönek, bizonynyal minden tekintetben, még jobban sikerült volna.

Egyik leverő eset volt, hogy az előadás napján, egy mindnyájunk által tisztelt derék nő, Nagy Gusztáv theol. tanár korán elhunyt kedves neje feküdt a gyász-rovatalon, kit velünk együtt a hű férj és három kis leány-gyermek gyászol. E mindnyájunkat megrendítő haláleset tudomásul vétele után, a magunk részéről, mi hajlandók lettünk volna az előadást előadni.

A másik ok volt, a valóban igen alkalmatlan viharos idő.

A Nagy Gusztávné asszony halála bennünket annyira levert, hogy elhatároztuk egyideig több előadást nem tartani, tesszük pedig ezt az elhunyt iránti kegyeletből s az özvegyen maradt (ki velünk együtt fáradozik a nevelés nagy munkájában) iránti tiszteletből.

Ily egymást boldogító s összetartó erős akarattal hiszszük létrehozhatni a magyar-tanítók országos árvaházát is, melyhez tehetsége szerint hozzájárulni, minden nemesen gondolkozó honfiai és honleányoknak szent kötelessége.

Hazafiúi igaz szeretettel és tisztelettel kérjük azért egyházi és világi előjáróinkat, nagybáráinkat, hogy felekezeti elfogultság nélkül, felebaráti igaz szeretettel igyekezzenek e szent célra közreműködő s egyesülni szándékozó erőket tömöríteni, azokat szétforgácsolni nem engedni, s azoknak jóakaratu bölcs tanácsokkal, szívvvel, tettel segédkezést nyújtani. Viribus unitis!

E szent célra az előadás előtt és után felülfizettek:

Dessewffy Sándor apát esperes plébános 5 frt, Púza Sándor g. kath. esperes 2 frt, Hegedűs László országgyűlési képviselő s kedves neje 2 frt, Dr. Kun Zoltán főiskolai és megyei orvos 2 frt, Zitás István szadai ref. lelkész 1 frt, Bogyai Zsigmond gőzmalom tulajdonos 1 frt, Mreule mérnök ur 2 frt, Orbán József főiskolai ref. tanár 1 frt, Szinnyei Gerzson főiskolai ref. tanár 2 frt, Warga Lajos főiskolai ref. tanár 2 frt, Radácsi György főiskolai ref. tanár 1 frt.

Jótékonycélú mükedvelői szini-előadásunk eredménye:

Bevétel összege . . . . . 137 frt 98 kr.
Kiadás összege . . . . . 77 frt 76 kr.

Bevételi többlet 60 frt 22 kr.

melyet a „sárospataki néptanítók alapítványa“ czimen, a magyar tanítók országos árvaháza javára, a mai postával rendelkezése helyére áttettünk.

E mükedvelői szini-előadásnál közreműködtek: Mészáros Gyula és kedves neje, Darvas Károly és kedves neje, Gérecz Károly, Sneider Jakob, Plesa Ferencz, Molnár János, Csécsi Pál néptanítók. Mészáros Károly, Dobránszki Borisláv egyetemi polgárok, ifj. Gérecz Károly főgymn. növendék.

Az ellenőrséget pedig az előadás estjén t. Kovási Zoltán, állami képezdeai tanár volt szives, bizalmas kérésünkre elvállalni.

Jelen közlésünkkel eddigi működésünkről, ezennel nyilvánosan és ünnepélyesen beszámoltunk s midőn a mindig nemesen gondolkozó értelmiség érdeklődéseért, az árvák nevében, hálás köszönetet mondunk: Isten áldását kérve édes hazánkra, hazafiúi tisztelettel maradunk

A sárospataki néptanítók.

Különfélék.

(A mükedvelői) előadás f. h. 19-én tartatott meg, a színház nagyságához mért nem nagyszámu, de fényes közönség részvéte mellett. Az előadás

egészben sikerültnek mondható s a szereplők mindnyájan sűrű tapsokban részesültek. Az elismerés és méltatás ez egyszerű de őszinte hangján kívül, a játék részletezésébe nem bocsátkozhatunk, miután megvan írva: hogy a mükedvelői előadásokról csak referálni lehet, de érdemleges kritikát mondani nem. Ahol e szokásnak nem hódolnak s egyik szereplőt a másik felett kiemelik, rendszeren érzékenykedéseknek hintik el magvát, melyek aztán szárnyát szegik a jótékonyág hátterével bíró további mükedvelői buzgalom és áldozatkészségnek. — Annyit azonban szabad legyen mondanunk, hogy jövőre a darab megválasztásában ne engedjék magukat egyesek által rábeszéltetni s a művészi alakításokat igénylő színművek helyett olyakat szemeljenek ki, a melyek — mint mondanunk szokták — „maguktól játszanak“ s minden mélyebb motívum nélkül, az ügyes szenariózás által teremtett helyzetben lelik sikerüket. — A „Stomfai család“ nem tartozik ugyan a szindarabok klaszikus műfajához, mindamellett van benne több oly Rembrandti színárnyalat, melyekkel a dilettans festő sikeresen meg nem birkozhatik; a draperiákat elég jól fogja ugyan színezni, de bizon a cselekmény arcvonásait nehezen, vagy éppen nem találja el. Könnyű társalgási darabok és népszínművek azok, melyek a mükedvelők számára is teremnek babérokat s kijuttatják a szinpad dícsőségét. Ezzel nem azt akarjuk mondani: mintha a darab előadása nem sikerült volna — sőt mondhatjuk: reményen és várakozáson felül sikerült — de igenis azt akarjuk megértetni, hogy helyes választás által, kevesebb törődés és rövidebb idő alatt — miután e nemes passion kívül a mükedvelőnek egyéb hivatása is van — szintén el lehet jutni a kívánt eredményhez. Ezen kívül van még egy pár jó tanácsunk: a belépti díjakat jövőre, a viszonyokhoz kell szabni s ne hordják azok magukon — mint most is — a felémelt helyárok bélyegét, mert jobb a sűrű krajczár mint a ritka forint; továbbá a szinczédulák reklamszerűsége is kerülendő, mert ami egészen helyén van az élcslapok hasábjain, az sehogysem illik egy szinlap keretébe, melyet mükedvelők adnak ki. »Mükedvelői előadás« és »jótékony czél« már magában oly firma, mely minden hangzatos kommentár nélkül is mindig elég varázsszal bír a közönségre. — Azok részére kik szinlapot nem kaptak s a működő személyek iránt érdeklődnek, közöljük a névsort. Az előadásban az urhölgyek közül részt vettek: Dókus Gyuláné, Kálniczky Ilona, Szepessy Arnoldné, Lácza Elekne, Ifj. Farkas Lajosné, Hunyor Anna és Szentgyörgyi Ilona. Az urak közül: Dókus Gyula, Kiss Ödön, Székely Imre, Grün József, Törzsök Gyula, Mester István, Nagy József, Bajusz József, Pataky Miklós, Vályi Bertalan, Spillenber Barna, Sveiger Áron, és Tertinszky Gyula.

(A Magyarországi Kárpátgyűlés) keleti-Kárpátok osztálya a f. évben a Vihorlaton tágas menedékházat fog építeni és onnan a Szinaikőre s erről a beszédkézi tengerszemhez utat csináltatni. Ezen menedékház ünnepélyes megnyitása július hónapban s valószínűleg 22-én fog megtartatni, egybekötve egy 3 napra tervezett kirándulással a Szinaikőre, a tengerszemhez és a szobranci furdőbe. Ezen kirándulásban nők is vehetnek részt. Közlebbi részletek annak idejében fognak közölni. A részvételre az osztály t. cz. tagjai és barátai már most meghivatnak. Az osztály közgyűlése augusztus hónapban Munkácson fog megtartatni, s onnan kirándulások lesznek Hársfávrára a furdőbe, Szinyákra, a Stojj-ra, a Huszla havasra, Osztra Polonina-Runára.

(A hírhedt Seeman) mindenki tudja, hogy a magyar nemzeti zászlót rongynak nevezte s lett ebből az „elszólásból“ nagy csetepaté, a mint hogy dukált is lenni. Furcsán is esik az, midőn egy nemzeti jelvényt sértő szóval illetnek. Hanem hát mi tures tagadás: a mi nemzeti zászlókat, melyet bizottmányi gyűlések, vagy más ünnepélyek alkalmával megyeházunk homlokzatán lenget a szél: még a legjobb akarat mellett sem mondhatjuk — nem rongyosnak; bizony meghasogatta már azt a vihar, megviselte az idő. Hisszük is, hogy nem sokára „uj áll majd a kidőlt helyére...“

(Áprilist) nem hiába tartják az év leghőbortosabb hónapjának, hanem az idén is ugyan-csak megtartja az ő kaméleon — természetét. Ritka nap, de tán nem is volt még olyan, a melyre ellehetett volna mondani, hogy reggeltől estig nem változott, kiderül, beborul; most nap sötét, majd eső szital; így van ez nap-nap mellett. Így aztán nem csuda, ha kitavasodni teljességgel nem akar; itt a városban legfeljebb csak abból következteti az ember, ittlétét a tavasz, hogy a kertekben látszik már az ásó-kapa nyoma, no meg aztán, hogy a Kazinczy-utczáról letisztogatták a sarat s most az — persze már kiszáradva — oda van helyezve két oldalt az utca szélére prizmak alakjában. És ez így van napok óta; de a kihordás tán majd csak őszre marad, a mikor aztán ezek a prizmak újra szétfognak ismét szép csöndesen mállani és lészen belőlük ismét — sár. No, de jól vanez így Ujhelyben!

(A királyi kitüntetés,) mely a tüzoltó-egylet főparancsnokát, ifj Farkas Lajost és Csorba András egyl. építész érte, ma egy hete előtt marára alakot, a mikor is megyénk főispánja az önkéntes tüzoltó egylet összes tagjai és nagy számu közönség jelenlétében hirdette ki egész ünnepélyességgel a legfelsőbb elismerést s az ezt tartalmazó diszokmányt átadta a kitüntetett főparancsnoknak, Csorba Andrásnak pedig az ünnepélyes tény után ezüst érdemkeresztet. Az ünnepélyes tény után közlakoma volt Csernyiczkinél, melyen mintegy 120-an vettek részt s a toasztokkal fűszerezett mulatságról a vig társaság délután négy óra után kezdett szétozslani.

(Szerencse,) hogy ma egy hete délután Cs. J. helybeli székgyazda nekivadult lova el nem gázolt egy leányt a Kaszinó utczában. A ló körülbelül a „Tuzoltó“ előtt megbokrosodott s vesztettül kezdett rohanni, úgy, hogy megfékezésére a rozzant szekérben ülő suhancz minden erőfeszítése hasztalan volt. Az izraelita furdőn innen három leány sétált, kik miután a Dianna felé haladtak, a közelgő veszélyt nem is sejtették s a megvadult ló bizonyosan elgázolja őket, ha a tengely az utczasarkon levő lámpaoszlopban meg nem akad, mire a ló is hirtelen más irányba fordult; a leányok azonban már ekkor észrevették a veszélyt s az egyik épen a ló futása irányában menekült s csak a véletlennek köszönhető, hogy el nem gázoltatott. Ez erkölcsös lónak már ez rövid idő alatt a második bravourja; azért is bekövetkezhető szerencsétlenség elkerülése végett nem ártana, ha tulajdonosa lánczos zabolát adna reá.

(Gyászjelentés.) Peremartoni Nagy Gusztáv, sárospataki hittanár, a maga s kis gyermekei: Szeréna, Biri és Fanni s anyósa: Nagy Lajosné, szül. Takó Borbála asszony; továbbá sógorai, illetőleg az elhunyt testvérei: Lidia, férjezett Parragh Lajosné; Borbála, özvegy Kaszap Lajosné; Dezső, müegyetemi tanár; Lajos, gazdaszt és Anna nevében mély fájdalommal jelenti szeretett kedves nejének Nagy Jenninek boldog házasságuk 6-ik évében, 28 éves korában, heveny tüdő- és agyhártya gümőkórban, folyó hó 6-án, este 8 órakor történt elhunytát. Hült tetemei vasárnap, folyó hó 8-án, délután 4 órakor fognak a reformált egyház szertartása szerint örök nyugalomra tétetni. Sárospatak, 1883. ápril 7. Legyen áldott a szerető jó hitves, anyja és testvér emlékezete!

(Jubileum.) Szieber Ede, ungvári főgymnasiunai igazgató, tanárkodásának 25-ik évét ez év folyamán tölti be. A társadalmi élet terén is oly tevékeny, derék igazgatónak eme örömeiben nemcsak tanártársai, jelenlegi és volt tanítványai osztoznak tehát, hanem az ungvári közönség is derék tagja iránt való elismerésének és rokonszenvének a rendezendő ünnepélyen kifejezést óhajt adni. Tanártársai ugyanis diszes albummal, volt tanítványai pedig diszmű átnyújtásával óhajtják haláljuk adóját leróvni. Rendező-bizottság alakult az utóbb említettek körében s felhívásokat küldtek szét az emléktárgy beszerzésére szükséges pénzbeli adományok beküldése végett. A kikhez ilyen nem jutott, azokat a rend. bizottság ez uton kéri, hogy szives adományaikat Lukács János Ungváron lakó ügyvéd ur czime alatt beküldeni sziveskedjenek. Az ünnepély valószínűleg f. év májushó végén tartatik meg.

(Hazai furdőink) száma — mint mai lapunk hirdetési rovatában olvasható — ismét egygyel gazdagodik. Gróf Andrassy Aladár vejeleji kastélya, mely a grófnak homonnai fejedelmi lakába történt elköltözése folytán üresen áll — nemcsak védett, enyhe fekvése, de sóstartalmu forrásánál fogva, gyógyfurdővé alakittatik át s még ez év májushavában megnyitattik. Nem czélunk itt mindazon előnyöket felsorolni, melyek e furdőhely létesítése által, első sorban is meggyenket érik, de már a hir pusztá felemlítése is elég arra, hogy annak mindenki megörüljön, különösen mi ujhelyiek, kik regényes bérczeink és erdőink daczára, számbavehető szórakozási helylyel éppen nem dicsekedhetünk. A közelség hozzánk, általában pedig a lehető legkedvezőbb vasuti összeköttetés. (a kocsiból a vendég egyenesen a parkba lép) Velejtét igen-igen keresett helylyé tehetik. Legközelebb már abban a helyzetben leszünk, hogy a részletekre nézve is felvilágosítást nyujthatunk, melyekből egyelőre elég legyen kiszakitanunk annyit: hogy jutányosság, rend és tisztaság tekintetében igen sok hazai furdőhely nem fog versenyezhetni Velejtével.

(A dalárda) tegnap mult egy hete tartotta meg dalestélyét Csernyiczkinél. A kedélyes estélyen nagyszámu, szép társaság vett részt, mely az egylet által előadott darabokat valódi élvezettel hallgatta s csak a késő éjjeli órákban osztott szét. A belépti díjakból befolyt jövedelem a dalárda alaptőkéjéhez csatoltatott.

(A női-háziipar) iskola javára tervezett mükedvelői előadás pünkösd másod napján fog megtartatni, a mikor a „Frenolog“ című szellemes kis vígjáték fog színre kerülni. Mint értesülve vagyunk az előadásra Sipos zeneművész is le

Előleges jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, miszerint az itteni kies fekvésű

ZSOLYOMKAI FÜRDŐT

bérbe vettem, s jövő májushó 1-én ünnepélyesen megnyitom.

Főtörekvésem leendő a t. fürdővendégeknek kényelmes helyet nyújtani és hogy a kirándulásban résztvevők kellemes szórakozást találjanak.

Teljes tisztelettel
Engelberth György,

(2—2)

bérlő.

529. szám.
1883.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Rimay Mihály végrehajthatónak Bihary Sándor végrehajtást szenvedő elleni vagyoni közösség megszüntetése iránti végrehajtási ügyében, a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék területén lévő S.-a.-Ujhely községében fekvő a s.-a.-ujhelyi 1466. sz. tjkvben Bihary József, Rimay Mihály, Figezky-Bihary Julianna, Bihary Borbála és Bihary Sándor közös tulajdonánál felvett, s pedig a 649/81. hr. sz. ungvári borház és pinczére 100 forintban megállapított kikiáltási árban és a 8561. hr. sz. dézsmaváltással terhelt „felső mocsárkai” szőlőre 220 forintban megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a rennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi júniushó 21-ik napján délelőtti 9 órákor ezen kir. törvényszék tkvi hivatal helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati fog. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi novemberhó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt S.-a.-Ujhelyben a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnak, 1883. évi áprilhó 6-án tartott üléséből.

Hunyor Sándor,
kir. tszéki h. elnök.
Sziráký,
kir. tszéki jegyző.

TK. 8/1883.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbírósg mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Krajnyák Géza tokaji lakos végrehajthatónak öz. Duchon Józsefné szül. Knapp Johanna végrehajtást szenvedő elleni 440 fnt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében Királyfalvy Gáborné szül. Wolf Johanna vevő ellen 333 fnt 45 kr. vételár hátralék s jár. iránt a tokaji kir. járásbírósg területén lévő Tokaj község határában fekvő a tokaji 220. sz. tjkvben 338. hr. sz. 1475 frtra, 337. hr. sz. 50 frtra, 1115. hr. sz. 135 frtra és 1461. hr. sz. 67 fnt 50 kr-ra becsült Duchon Józsefné szül. Knapp Johanna nevéen álló, Királyfalvy Gáborné szül. Wolf Julianna által 1881. márczius 21-én bírói árverésen vett ingatlan birtok jutalékára az árverést 1727 fnt 50 krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi májushó 2-ik napjának d. e. 9 órákor a tokaji kir. járásbírósg mint telexkönyvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 172 fnt 75 krt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tokajban a kir. járásbírósg mint telexkönyvi hatóságtól, 1883. évi januárhó 6-ik napján.

Sill Henrik,
kir. aljbíró.

TK. 1870/1883. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék elnöksége mint az állam kincstár képviselője végrehajthatónak Balla János örökösei és társai végrehajtást szenvedők elleni a Balla Károly felperessége alatt, Balla Miklós és társai alperesek ellen lefolyt perből kifolyólag a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék irodai átalányából előlegezett 78 fnt per és 11 kr. végrehajtási költség behajtása iránti végrehajtási ügyében, a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék területén lévő Kis-Czigánd községében fekvő, s pedig:

a) kis-czigándi 202. számú telexjegyzőkönyvben (747—748.) hr. szám alatt foglalt néhai Balla János örökösei Balla Menyhért, János és Eszter kiskoruk tulajdonánál felvett 215. ö. i. számú ház és belsőre 160 fnt kikiáltási árban;

b) kis-czigándi 318. számú telexjegyzőkönyvben 2073. hr. szám alatt foglalt 3/4 részben Kis Kelemen István, 1/4 részben Balla Károly tulajdonánál felvett szántóföldre a III-ad nyomásban 109 fnt kikiáltási árban;

c) a kis-czigándi 394. számú telexjvkvben 259. hr. szám alatt foglalt 3/4 részben Oláh Pál József és Oláh Pál Mihály, 1/4 részben Balla Károly tulajdonánál felvett belsőre 333 fnt kikiáltási árban;

d) a kis-czigándi 310. sz. tjkönyvben 2072. hr. sz. a. foglalt Körmenyi János és Diák János tulajdonánál felvett szántóföld, a III-ad nyomásban 3/4 részére 164 fnt 25 kr. kikiáltási árban;

e) a kis-czigándi 315. sz. tjkönyvben 953. 1264. és 1529—1530. hr. sz. a. foglalt szántóföld és rétből Barta András, Oláh Pap József, Oláh Pap Mihályt 3/4 részben illető jutalékra 321 fnt 75 kr. kikiáltási árban;

f) a kis-czigándi 420. sz. tjkönyvben 260. 954. 1265. és 1531—1532. hr. sz. a. foglalt 3/4 részben Balla Menyhért, János és Eszter kiskoruk és 1/4 részben Balla Károly tulajdonánál felvett belsőre, szántóföld és rétből álló ingatlanra 373 fnt kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi júliushó 5-ik napján délelőtti 9 órákor Kis-Czigánd községe házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi novemberhó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt S.-a.-Ujhelyben a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnak, 1883. áprilhó 6-án tartott üléséből.

Hunyor Sándor,
kir. tszéki h. elnök.
Sziráký,
kir. tszéki jegyző.

TK. 2013 és 2014 sz.
1883.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Klein Ignác és Krisztes Ágoston végrehajthatónak, id. Szűcs János végrehajtást szenvedő elleni 35 fnt 27 kr. és 300 fnt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében Veres János kir.-helmezi lakos árverési vevő ellen az árverési feltételeknek nem teljesítése miatt a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék területén lévő Kir.-Helmezi város községében fekvő a kir.-helmezi 105. sz. tjkvben A I.—11 és + 1 sorszám alatt foglalt id. Szűcs János tulajdonánál felvett az 1882. év februárhó 21-ik napján foganatosított árveréskor Veres János mint legtöbbet igérő által 605 fnt vételáron megvett bel- és kültelek s szőlőből álló ingatlanra az újabb árverést 696 fnt 66 2/3 krban megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi májushó 28-ik napján d. e. 9 órákor Kir.-Helmezi város házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 69 fnt 66 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi novemberhó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telexkönyvi hatóságnak 1883. évi áprilhó 13-án tartott üléséből.

Hunyor Sándor,
kir. tszéki h. elnök.
Sziráký Barna,
kir. tszéki jegyző.

Nyári legelő bérbeadási hirdetmény.

Gróf Wallis Gyuláné ő méltósága tulajdonát képező és Sátoralja-Ujhely városa határában fekvő „Long” erdőnek mintegy 700 magyar holdat tevő területén az idei nyári legeltetés szarvasmarha, lovak és csikók számára folyó 1883 évi áprilhó 29-ik napján délután 3 órákor S.-a.-Ujhelyben, alólirt igazgató lakásán, árverés útján bérbe fog adatni.

Miről a bérleti szándékozók azzal értesítettek, hogy az árverés megkezdésekor bánatpénzül 200 fnt lesz leteendő és hogy az árverési feltételek alólirtnál megtekinthetők.

S.-a.-Ujhely, 1883. évi április 19.

Bydeskúthy Sándor,

uradalmi igazgató.

Előleges jelentés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint a gyógyerejéről országszerte ismeretes

erdőbényei fürdőt

bérbe vettem s azt jövő májushó elején ünnepélyesen megnyitom.

Főcélom, hogy a fürdővendégek minden tekintetben teljes kényelmet találva, e kies hely egyszersmind a kellemes szórakozás feltételeinek is minden tekintetben megfeleljen.

Mély tisztelettel

BAYER FRIGYES,

fürdő-bérlő

3—3

A „Zemplén” könyvnyomda

KÖNYVKÖTÉSZE

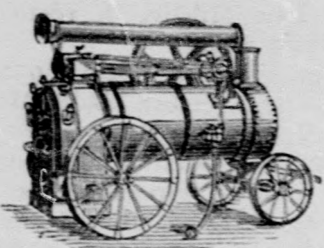
Sátoralja-Ujhelyben

ajánlkozik mindennemű disz munkák, rovatozott iven, üzleti könyvek, nemkülönbönd mindennemű művek, iskolai könyvek stb. csinos és a legjutányosabb árban kötésére.

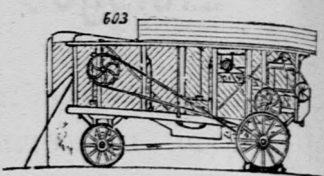
A nagy közönség leginkább érezte egy az igényeknek megfelelő könyvkötészet hiányát városunkban. Most már tehát e hiányon segítve van s ha eleinte a disz munkákhoz nélkülözhetlen és tetemes összeget elnyelő könyvkötészeti eszközök beszerzésének elébe lett téve a **mindennapi szükségletekhez** mért berendezés: ez nem zárja ki azt, hogy apránként — főképp ha a pártolás meglesz — az üzlet e tekintetben is kellő színvonalra ne emeltesék.

A „Zemplén” nyomdájának könyvkötészete elfogad tehát e szakmába vágó mindennemű megrendelést és főtörekvése oda fog irányulni; a t. cz. megrendelőket minden tekintetben kielégíteni és csinos izlésteljes munkákat a legjutányosabb árak mellett készíteni, miértis a n. é. közönség pártfogását tiszteletteljesen kéri

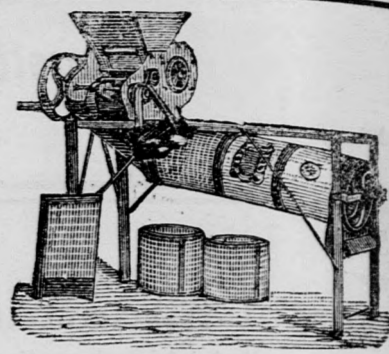
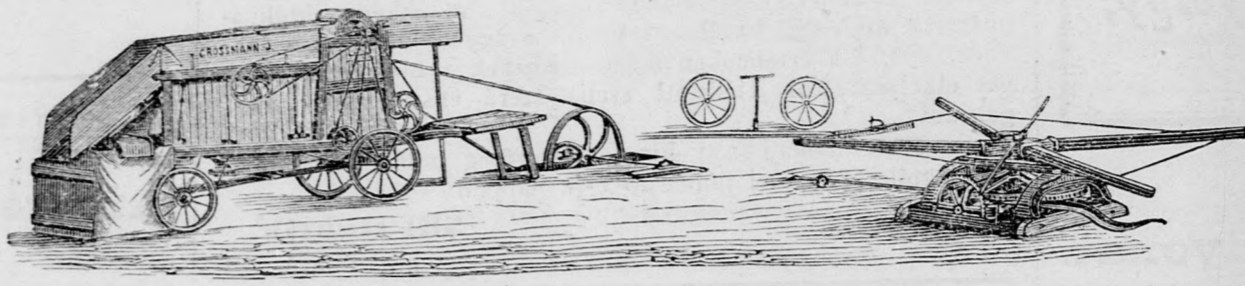
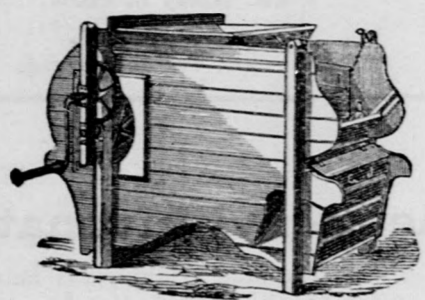
A „Zemplén” könyvnyomda könyvkötészete.

RANSOMES, HEAD ÉS JEFFERIES
FŐÜGYNÖKE
GROSSMANN J.
BUDAPESTEN.

GROSSMANN ÉS RAUSCHENBACH
ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁRA
BUDAPESTEN.

1883. szám.
I. 1883.

Fürdő megnyitás.

A rankherleimi kincstári gyógyfürdőben (Abaujmege) Kassa város közelében a fürdő-idény május hó 13-án nyitattik meg.

Fürdő orvos Dr. Szehtlo Gusztáv.

Szobák megrendelése és netán kívánt közelebbi felvilágosítás adása végett sziveskedjék a t. cz. közönség közvetlenül a rankherleimi fürdő gondnoksághoz fordulni.

Kassán, 1883. ápril 8-án.

(2-3)

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Tölgyfa szőlőkaró.

Alólírott ungvári fűrésztelepén fűrészelt kitünő minőségű szőlőkarók kaphatók, és pedig ott helyben:

a 120—125 centimr. (4 láb) hosszú karók 1000 dbja 8 frt 50 krért,
a 150 » (5 láb) » » 1000 dbja 11 frtért.

Egész kocsirakományokban a s.-a.-ujhelyi vasuti állomásra szállítva:

a 4 láb hosszú karók 1000 drbja 11 frt 50 krért,
az 5 láb » » 1000 » 14 frtért.

Ugyanott tölgyfa-pallók és pallódeszkák jutányos áron adatkak el.

Levelek Gutmann S. H. gőzfűrésztelep Ungvárt czimzendők. 3-5

Velejte!

A legrégebb balneológiai művekben már szereplő s klimatikus tartózkodási helyül annyira alkalmas Velején a kastély szobáinak nagy része üresen állván, alólírott kastély-felügyelő fel van jogositva a tulajdonos által arra nézve, hogy a szobákat bérbe adhassa, a vendégeket élelmezhesse s egyáltalán a szükségességekkel elláthassa.

Ezen — ágyneműt kivéve — a legszükségesebbel felszerelt szobák úgy vannak beosztva, hogy magánosok részéről egyenkint, de családok részéről nagyobb lakosztályokul is kibérelhetők.

A kastélyt két részből álló 80 holdas őss park környezi, melynek közvetlen szomszédságában van a sétákra alkalmas, mintegy két ezer holdnyi bukk és fenyves erdő.

A két park között van az u. n. „sósokut”, mely Dr. Schenek tanár vegyelemzése s véleménye szerint, az első rangú égvényes, konyhasós ásványvizekkel (Bikszád, Szolyva, Selters, Gleichenberg) vetélkedhetik, sőt némelyiket felül is mulja.

A netalán savó gyógymódot használni szándékozók részére naponkint friss hegyi savóról, továbbá mindenféle ásványvizről is lesz gondoskodva.

Az uradalmi orvos helyben lakik.

A szobák-, valamint az élelmezés díjja a lehető legjutányosabbra van szabva, melyre nézve az árszabályzat legközelebb tudomásra hozatik.

A bérleni óhajtók kéretnek, miszerint magukat lehetőleg még május első felében legyenek szivesek alólírott nál előjegyeztetni, ki megkeresésre levélben bővebb felvilágosítással is szolgál.

Velejte, posta és vasutállomás (Zemplénmege).

(1-3)

A kastély-felügyelő.

„MARGIT”

gyógyforrás.

Bécsi világiállítás

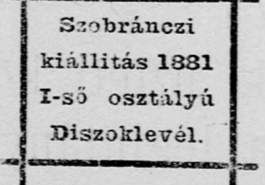

Arany-érem.

Friestli kiállítás

Ezüst-érem.

Szobránczi kiállítás 1881 I-5 osztályú Diszoklevél.

Hazánk ezen, vegyi összetételénél fogva nevezetes gyógyvizét a lélegzési, emésztési szervek idült hurutos bántalmainál, torok-, gége-, légső- és hörgbetegségekben kiváló sikerrel használják: Budapestben Dr. Korányi Frigyes, Dr. Gebhárdt Lajos, Dr. Navratil Imre, Dr. Poór Imre, Dr. Kétly Károly, Dr. Barbás József. — Bécsben Dr. Bamberger Henrik, Dr. Duschek egyetemi tanár és közkórházi főorvos urak. — Ezen tekintélyek nyilatkozatai szerint a Margit-forrás nemcsak méltó versenytársa a Seltersi, — Gleichenbergi, — Gieshübl, — Radeini, — Vichyi, — Emsi s hason összetételű vizeknek, hanem gyógyhatásában azokat több tekintetben felül is mulja. — A mellbetegek klimatikus gyógyintézetekben, különösen az általános ismert és ma leglátogatottabb klimatikus gyógyintézet Görbersdorfban a Margit-forrás otthonossá vált.

Szándékos félrevezetések elkerülése tekintetéből kéretik a tekintetes orvosi kar, úgy a t. cz. közönség, hogy az eddig használt „Luhi” név mellőzésével ezentul csak a „Margit-forrás” elnevezést használni sziveskedjenek.

Borral használva a legegészségesebb és legkellemesebb ital.

KIZARÓLAGOS FŐRAKTÁR:

EDESKÜTY L.

magyar kir. udv. ásványviz-szállítónál

BUDAPESTEN, ERZSÉBET TÉR.